

Paryz 1900

z Wiedzą o Społeczeństwie

Wiadomości Historyczne

Nr 2 MARZEC/KWIECIEŃ 2010 288 (LIII) indeks 381160 CENA 16,50 ZŁ (VAT 0%)

CZASOPISMO DLA NAUCZYCIELI

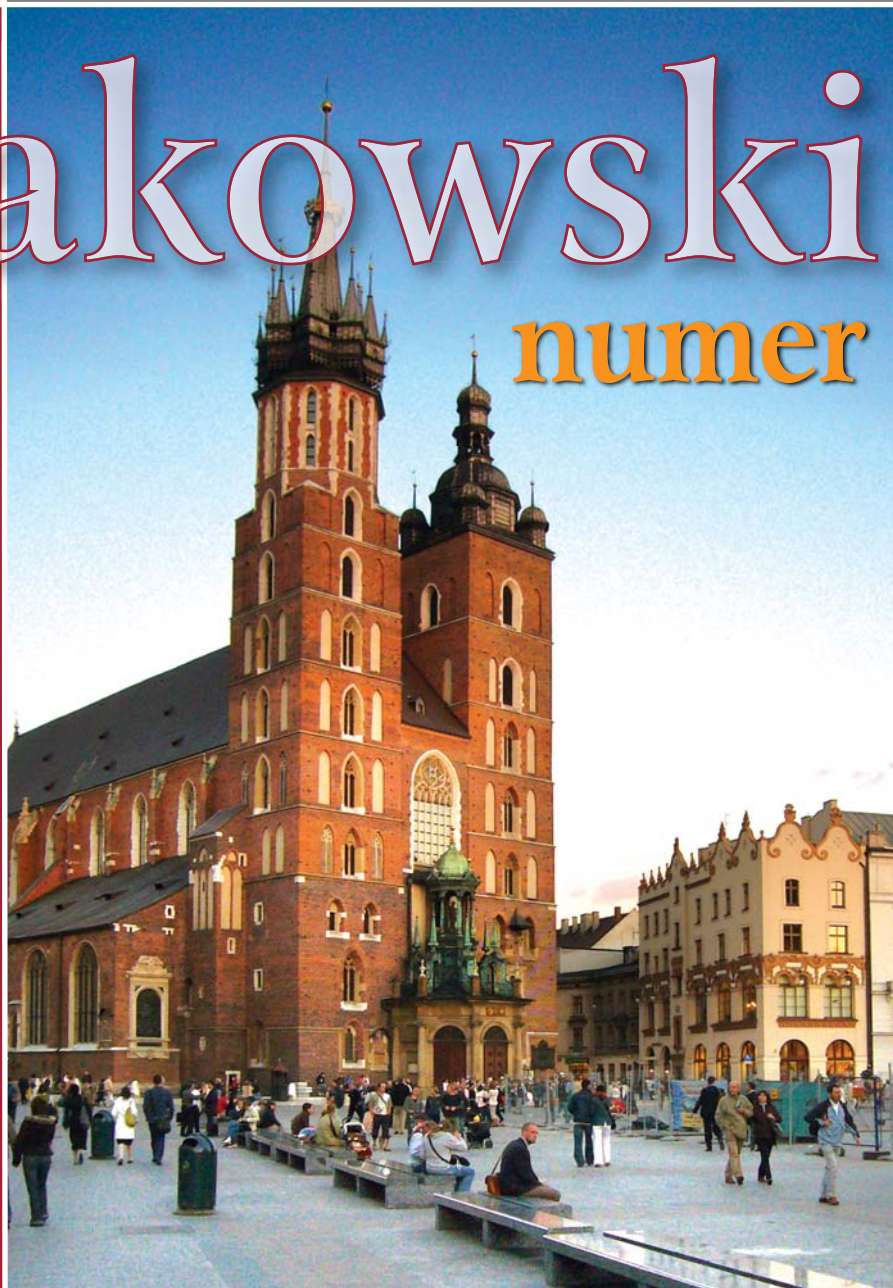
Krakowski

numer

Szkolnictwo
prywatne
autonomicznej
Galicji

Warsztaty
heraldyczne

Zajęcia i lekcje
muzealne

82040301003002

ISSN 0511-9162

03

9 770511 916008

Czasopismo dla nauczycieli i lektorów języka niemieckiego wszystkich typów szkół i poziomów kształcenia

Język Niemiecki

Nauczaj lepiej!

- zawiera materiały umożliwiające atrakcyjne uczenie języka niemieckiego;
- proponuje wiele nowatorskich rozwiązań metodycznych, fachowych porad oraz praktycznych materiałów, które można łatwo adoptować na potrzeby prowadzonych zajęć;
- zamieszcza materiały dydaktyczne pozwalające przełamywać bierność uczniów na lekcjach;
- uatrakcyjni pracę na lekcjach, uzupełnia treści podręcznikowe oraz poszerza wiedzę osób uczących języka;
- proponuje wyłącznie koncepcje zweryfikowane w praktyce szkolnej.

Zamówienie na prenumeratę można złożyć:
wypełniając formularz umieszczony na stronie internetowej: www.edupress.pl/prenumerata.php
pocztą elektroniczną: prenumerata@raabe.com.pl
faksem: (022) 244 84 10, z dopiskiem "prenumerata"
telefonicznie: (022) 244 84 78

listownie, pod adresem: Dr Josef Raabe Spółka Wydawnicza Sp. z o.o., Wola Plaza, ul. Młynarska 8/12, 01-194 Warszawa

www.edupress.pl

nr 2
marzec/kwiecień 2010
288 (LIII) indeks 381160
nakład 3000 egz.

Czasopisma
Pedagogiczne

CENA zł 16,50 (VAT 0%)

Komitet redakcyjny

Andrzej Chwalba, Krystyna Dyba, Wit Górczyński, Anna Kardaszewicz, Zofia Kozłowska, Stanisław Lenard, Barbara Jakubowska, Jerzy Maternicki (przewodniczący), Krzysztof Mikulski, Karol Modzelewski, Adam Suchoński, Tomasz Szarota, Janusz Tazbir, Wojciech Wrzesiński, Stanisław Zajac, Alojzy Zielecki

Redakcja Radosław Biskup – Toruń-Warszawa, Grzegorz Chomici – Kraków, Ewa Chorąży – Katowice, Danuta Konieczka-Śliwińska – Poznań, Anna Paner – Gdańsk, Stanisław Roszak – Toruń (redaktor naczelny), Ireneusz Wywiół – Warszawa (sekretarz redakcji, zastępca redaktora naczelnego)

Adres redakcji

01–194 Warszawa, ul. Młynarska 8/12,
tel. 22 244 84 73, faks 22 244 84 76
historia@raabe.com.pl

Wydawca

Dr Josef Raabe Spółka Wydawnicza Sp. z o.o.
ul. Młynarska 8/12, 01–194 Warszawa
tel. 22 244 84 00, faks 22 244 84 20
e-mail: raabe@raabe.com.pl
www.raabe.com.pl
NIP: 526-13-49-514
REGON: 011864960

Zarejestrowana w Sądzie Rejonowym dla m.st. Warszawy w Warszawie
XII Wydział Gospodarczy KRS
KRS 0000118704
Wysokość Kapitału Zakładowego: 50.000 PLN

Prezes zarządu

Michał Włodarczyk

Dyrektor wydawniczy

Józef Szewczyk, tel. 22 244 84 70
j.szewczyk@raabe.com.pl

Dział obsługi klienta

tel. 22 244 84 11
prenumerata@raabe.com.pl

Dyrektor marketingu

Anna Gryczewska
a.gryczewska@raabe.com.pl

Kolportaż

Anna Niepiekło,
tel. 22 244 84 78, faks 22 244 84 76
a.niepieklo@raabe.com.pl

Reklama

Andrzej Idziak, tel. 22 244 84 77,
faks 22 244 84 76, kom. 0 692 277 761
reklama@raabe.com.pl

Skład i tancerze

Vega design

Druk i oprawa

Pabianickie Zakłady Graficzne SA,
95–200 Pabianice, ul. P. Skargi 40/42

Redakcja nie zwraca nadesłanych materiałów,
zastrzega sobie prawo formalnych zmian w treści artykułów
i nie odpowiada za treść płatnych reklam.

Wiadomości Historyczne

CZASOPISMO DLA NAUCZYCIELI

SPIS TREŚCI

RELACJE – Dyskusje – Konfrontacje

- 5 Grzegorz Chomici, Barbara Cynarska-Chomicka** ■ Dzieje regionu „od kuchni”. Historyczna ewolucja obyczajów kulinarnych we Friuli
- 13 Maria Stinia** ■ Nie tylko c.k. ... Szkolnictwo prywatne autonomicznej Galicji

Z ZAGADNIEŃ DYDAKTYCZNYCH

- 18 Maria Stinia** ■ O współpracy dydaktyków historii z Uniwersytetu Jagiellońskiego z krakowskimi placówkami muzealnymi

FORUM EDUKACYJNE

- 23 Piotr Świąteczak** ■ Holocaust – masowa zagłada Żydów i Romów dokonana przez nazistów w czasie II wojny światowej. Rola KL Auschwitz w hitlerowskich planach eksterminacyjnych – konspekty lekcji historii i lekcji muzealnej dla klas licealnych
- 32 Łukasz Walas** ■ Warsztaty heraldyczne w Muzeum Historycznym Miasta Krakowa
- 35 Zdzisław Noga** ■ Nagroda im. Tadeusza Słowikowskiego dla najlepszego nauczyciela historii w Krakowie
- 36 Izabela Lewandowska** ■ Polskie Towarzystwo Historii Mówionej (PTHM/POHA)

REPORTAŻE Z PRZESZŁOŚCI

- 38 Lidia Ciborowska** ■ Wystawa światowa w Paryżu w 1900 r.

FELIETON

- 44 Stanisław Zajac** ■ Okoliczności historyczne

MUZEUM W POLSCE

- 51 Elżbieta Pycińska, Bożena Litewka** ■ Aktywnie w muzeum. Zajęcia muzealne w szkolnej i rodzinnej edukacji kulturowo-historycznej

W OPINII CUDZOZIEMCÓW

- 64 Ireneusz Wywiół** ■ O Krakowie

Okładka: Kościół Mariacki w Krakowie, Fotolia; zdjęcie małe Paryż – pocztówka ze zbiorów Lidii Ciborowskiej

Kraków nie tylko muzealny

Kolejny numer „Wiadomości Historycznych” przynosi przede wszystkim teksty autorów krakowskich. Oczywiście trudno sobie wyobrazić, aby zabrakło w nim relacji o działalności muzealnej. W Krakowie ogniskuje się wiele inicjatyw edukacyjnych pozwalających przełamywać stereotyp muzeum jako miejsca – świątyni, w której „nie wolno biegać, krzyżeć i niczego dotykać”. Warto zapoznać się z doświadczeniami muzealników i dydaktyków spod Wawelu.

Elżbieta Pycińska i Bożena Litewka z Działu Oświatowego Zamku Królewskiego ukazują, jak poprzez nowoczesną ekspozycję zmienić myślenie młodzieży o muzeum. Udowadniają, iż instytucja ta może stać się miejscem do indywidualnego przeżywania przeszłości. Dzieciom zaś może kojarzyć się z bajkowym przejściem przez lustro i wejściem w świat przeszłości, pełen bohaterów i niezwykłych wydarzeń. Przypomina mi się wizyta studyjna grupy edukatorów z Holandii, którzy przed laty ze zdziwieniem zauważyli, iż w wielu polskich muzeach projektowanie nowych wystaw odbywa się z pominięciem działu edukacyjnego. W najlepszym razie pracownicy tego działu włączani są do działań w fazie końcowej. U nich natomiast każda dyskusja nad nową ekspozycją rozpoczyna się właśnie od edukatorów. Na szczęście od czasu tej wizyty wiele się zmieniło, o czym świadczą propozycje z Krakowa.

Łukasz Walas z Muzeum Historycznego zachęca do udziału w warsztatach heraldycznych. Oczywiście najlepszą okazją do przeprowadzenia takich zajęć jest wizyta w muzeum. Można jednak wykorzystać jego doświadczenia w pracy na lekcji. Analiza herbów i barw heraldycznych pozwoli nie tylko na kształtowanie pojęć, ale i na opowieść o obyczajach i wartościach rycerskich.

Praktyczny charakter ma także artykuł Piotra Świątczaka, który przypomina o konieczności odwiedzin miejsc pamięci. Autor podjął się zadania niezwykle trudnego przeprowadzając lekcję o Auschwitzu. Jak pisze – przypomnianie i objaśnienie „Zagłady w czasach pogardy dla drugiego człowieka” powinny być priorytetowym zadaniem każdego nauczyciela. Lekcja muzealna powinna zostać jednak poprzedzona zajęciami w klasie. Konspekt zamieszczony w tekście z pewnością ułatwi to zadanie.

Zachęcam także do wycieczki historycznej. Grzegorz Chomiccki i Barbara Cynarska-Chomiccka przenoszą nas do regionu Friuli. Obszar ten w północno-wschodnich Włoszech, leżący na styku trzech kultur – romańskiej, germańskiej i słowiańskiej obfituje nie tylko w zabytki, ale i w niezwykle doznania kulinarne. Autorzy, podążając za smakami i zapachami z różnych epok i tradycji, udowadniają słuszność stwierdzenia wybitnego francuskiego historyka Jacquesa Le Goffa, iż tożsamość kulinarna jest wartością, o którą warto i należy się bić.

Wreszcie inicjatywa warta podkreślenia i propagowania – to Nagroda im. Prof. Tadeusza Słowikowskiego dla najlepszego nauczyciela historii w Krakowie. Gratulujemy laureatowi, świetnemu pedagogowi i wychowawcy olimpijczyków, nauczycielowi V LO Józefowi Jaworskiemu.

Stanisław Roszak